

Falkvägen 2A och kvarteret Barken

Mariann Söderlunds berättelse om huset på Falkvägen 2A och familjen Bengtsson

Berättat av Mariann (dotter till Ella och John Bengtsson) och nedtecknat av David Södersten (son till Marianne). Språkligt bearbetat för tydlighet och läsbarhet.

Ella och John Bengtsson startade ett charkuteri 1932 och gifte sig 1934. De arbetade målmedvetet för att skapa sig en bra framtid, och en stor dröm var att en dag kunna bygga ett eget hus.

Sedan kom kriget. Ransonering och kupongsystem gjorde det svårt att få tag på råvaror som gris och nötkött till charkuteriverksamheten. När kriget tog slut förändrades förutsättningarna igen och nya möjligheter öppnade sig.

Ellas bröder hade startat en framgångsrik textilfabrik. Det ledde så småningom till att Ella och John sålde charkuteriet och startade en efterkravsverksamhet med gardintyger. Genom annonser i lokalpress runt om i Sverige sökte de försäljare, som utrustades med kollektioner av gardintyger från Ellas bröders fabrik. Försäljarna reste med tåg och cykel för att besöka kunder runt om i landet – människor som efter krigsåren åter kunde börja köpa sådant som länge varit svårt att få tag på.

Beställningarna kom in, tyger mättes upp, paketerades och skickades med posten. Verksamheten gick bra, pengar kunde sparas och drömmen om ett eget hus började bli verklighet.

Ett eget hus börjar ta form

Tomten som Ella och John köpte hade tidigare hört till Tranbergs gård, i det område som idag ligger i närheten av sjukhuset. Det var dessutom en trakt som John kände väl eftersom han hade bott där som barn.

För att utforma huset anlätades den danske arkitekten **Kai Christensen**, som då bodde i Varberg. Han beskrivs som både kunnig, fantasifull och charmig, och hans danska erfarenheter passade väl ihop med Ella och Johns idéer om hur deras framtida hem skulle se ut.

Vägen från idé till färdigt hus var dock inte helt enkel. Stadsarkitekten var enligt familjens minnen inte särskilt positiv till att Kai Christensen hade fått uppdraget, och flera av förslagen fick göras om innan de kunde godkännas.

Ella hade bland annat stora idéer om badrummet och ville ha ett rymligt och påkostat badrum. Myndigheternas krav på proportionen mellan badrummets storlek och husets grundyta, som var omkring 90 m², satte dock gränser för hennes planer. Resultatet blev det badrum som huset sedan fick. Redan från början fanns badkar och tvättställ – till och med en separat liten tandborsthö med egen kran, vilket vid den tiden upplevdes som mycket modernt och lyxigt.

Grävningen för huset gjordes för hand. Själva byggnadsarbetet anförtröddes åt en god vän till familjen vid namn Hallberg, som hade stor erfarenhet och kunskap.

Huset byggdes med plankstomme och sågspån som isolering och putsades utvändigt. En öppen spis installerades, vilket var en modern detalj vid tiden. Den ursprungliga altanen har senare byggts in och varmbonat och därigenom utökat husets boyta från den ursprungliga grundytan.

Enligt familjens berättelse stod huset färdigt för inflyttning 1951. Ella och John hade under åren arbetat, byggt upp nya verksamheter och sparat målmedvetet. Huset kunde därför i huvudsak betalas med egna pengar, bortsett från ett mindre tertiärlån.

Arkitekten och det lilla paraplystället

Kai Christensen satte även en personlig prägel på ritningsarbetet. Mariann minns att han, varje gång något ändrades på ritningarna, brukade markera ändringen med ett litet **paraplyställ**.

Varför just ett paraplyställ vet hon inte.

Något sådant paraplyställ kom heller aldrig att finnas i huset under familjens tid där. Det förblev helt enkelt en liten egenhet hos arkitekten och en del av historien kring husets tillkomst.

Ett hus med hyresgäster och badgäster

Under årens lopp har många människor bott och vistats på Falkvägen 2A.

Den mindre lägenheten på övervåningen, mot gatan, hyrdes under en period av en kvinna från Skellefteå som hette **Mimi Skalin**. Hon skapade ett särskilt minne hos familjen när hon en dag åt surströmming utan att de andra visste om det. Lukten fick John att tro att något allvarligt fel hade uppstått i husets avloppssystem.

Missförståndet klarades så småningom upp och familjen blev bjuden på surströmming. Mariann berättar att hon själv numera bor i ”surströmmingens Mecka” och faktiskt har blivit förtjust i rätten.

På somrarna hyrde familjen också ut rum till badgäster. De två övriga rummen på övervåningen hyrdes ut och ibland även Marianns eget rum. Att vara sparsam var en självklar del av familjens sätt att leva – *”man skulle spara och inte frossa”*.

Gardinerna syddes i källaren

Huset var inte bara familjens bostad.

Innan Ella och John etablerade sin gardinverksamhet inne i centrala Varberg, i Granlundshuset vid torget, bedrevs verksamheten hemma på Falkvägen.

Källaren fungerade då som arbets- och försäljningslokal. Kunder kunde komma dit för att köpa gardiner eller beställa måttsydda gardiner, och under flera år syddes gardinerna i huset.

Det förklarar också varför källaren under lång tid haft en annan funktion än en vanlig råkällare. Huset har genom åren fått rymma både bostad, arbete, uthyrning, fester och familjeliv.

Muren som kostade ett piano

Även muren kring dagens innergård har sin egen historia.

En släkting till John var en mycket kunnig murare. Vid ett besök fick han syn på ett piano som stod i källaren och blev mycket förtjust i det. Han ville gärna kunna ge sin fru ett sådant piano.

John såg möjligheten och föreslog en bytesaffär:

murarens arbete med muren mot pianot.

Så blev det också. Pianot, som Ella tidigare hade ropat in på auktion på Traneberg, fick en ny ägare och familjen fick sin mur. Enligt Mariann var båda sidor nöjda med affären.

Garaget kom senare

Garaget byggdes vid ett senare tillfälle. Den ursprungliga portlösningen tillverkades av en vän till familjen, en händig mångsysslare som själv konstruerade lyftsystemet.

På den tiden var det något nytt att kunna **lyfta garageporten**, och konstruktionen fungerade bra under många år, även om Mariann minns den som något klumpig.

”Glädjens hus”

Mariann beskriver sina minnen från Falkvägen 2A som mycket ljusa. Genom åren har människor som vistats där kallat huset för **”glädjens hus”**, eftersom de upplevde att det fanns mycket glädje och kärlek där.

”Så var mina föräldrar.”

Huset blev Ellas hem för resten av hennes liv. Hon bodde kvar till 95 års ålder och tyckte mycket om både området och sina grannar. Grannarnas två flickor kom ofta in och lekte hos henne.

År 2013 köpte Jens och Petra huset. För Mariann hade det då blivit opraktiskt att behålla barndomshemmet. Under sommaren tömde hon huset – ett arbete fyllt av både ansträngning och många minnen från ett hem som varit en del av hennes liv sedan tioårsåldern.

Hon beskriver ändå överlämnandet som början på något nytt:

”Jag lämnade det med glädje till en ny era. Lycka till Jens i fortsättningen.”